

Notat

Til:

Ballerup Kommune

Sagsnummer
Sag-454405
Movit-3540989

Sagsbehandler KAV
Direkte +45 36 13 17 76
Fax -
kav@moviatrafik.dk

CVR nr: 29 89 65 69
EAN nr: 5798000016798

22. august 2017

Funktionskrav til udbud A17 - Ballerup Kommune

Movias udbud af rutekørsel foretages som udbud efter forhandling i henhold til EU's Udbudsdirektiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 (forsyningsvirksomhedsdirektivet), som implementeret ved BEK. Nr. 1624 af 15. december 2015.

Movia gennemfører udbuddet i seks faser jf. nedenstående oversigt. De seks faser har en samlet længde på 2½ år.

I forbindelse med Fase 1 af udbud A17, forberedelsesfasen, involveres Ballerup Kommune hermed med henblik på at afgøre, om der skal ske ændringer i krav til- og forudsætninger for udbuddets gennemførelse. Kommunens tilbagemelding giver Movia et forhandlingsmandat.

Movia har behov for en tilbagemelding fra Ballerup Kommune september 2017.

Fase 1: Dialog med kommuner/regioner. 8 mdr. Efterfølgende forberedelser. 2 mdr.

Indeværende fase, som bl.a. indebærer, at kommunerne fastsætter ønsker til funktionskrav, herunder særlige miljøhensyn.

Fase 2: Prækvalifikation. Movia gennemfører denne fase. 1 md.

Denne fase indledes med udsendelse af udbudsbekendtgørelse, hvorefter interesserede operatører har mulighed for at stille spørgsmål og afslutningsvis anmode om at blive prækvalificeret til at afgive tilbud.

Fase 3: Tilbud. Movia gennemfører denne fase. 4 mdr.

I tilbudsfasen afleverer operatørerne tilbud, hvorefter der gennemføres forhandlinger i mindst en forhandlingsrunde. Fasen afsluttes med aflevering af endelige tilbud fra operatørerne.

Fase 4: Evaluering. Movia gennemfører denne fase og informerer kommuner/regioner. 1½ mdr.

4. kvartal 2018.

I denne fase vurderer Movia tilbuddene ud fra de udbudskriterier, der blev fastlagt i fase 1. Evalueringen afgør, hvem der i næste fase tildeles driften i den pågældende kontrakt.

Fase 5: Tildeling. ½ mdr.

Movia afholder informationsmøder på overordnet niveau med involverede kommuner og regioner om resultatet af udbuddet, hvorefter de bydende operatører oplyses om henholdsvis tildeling og afslag. Herefter orienteres Movias bestyrelse og kommuner/regioner om det endelige resultat. Movia tildeler ikke kørslen uden drøftelse med finansierende parter hvis budgettet er overskredet. Afslutningsvis indgås kontrakt med den vindende operatør. Såfremt der i udbudsgrundlaget var optioner om fx drivmiddel, involveres kommunen/regionen i forbindelse med det pågældende valg

Fase 6: Forberedelse af drift. Den vindende operatør forestår denne fase og følges af Movia. 13 mdr.

Forventet driftstart december 2019.

Operatøren vælger selv, hvilken busleverandør, de ønsker at benytte til den pågældende drift. Det er således operatørens ansvar at sikre, at busserne lever op til udbudsbetingelsernes bestemmelser og er klar til drift fra den aftalte dato. Idriftsætelse af kontrakten giver ofte anledning til kommunikation med både passagerer og medier.

Berørte buslinjer

Nedenstående oversigt viser de linjer, der indgår i udbud A17 og er helt eller delvist finansierede af Ballerup Kommune. Kommunen skal, i samarbejde med linjernes øvrige ejere, tage stilling til hvilke funktionskrav, der skal skrives ind i udbuddet.

Linje	Linjens øvrige ejere
147	Egedal Kommune
155	Herlev Kommune
156	
157	Egedal Kommune
158	Egedal og Frederikssund Kommuner
163	Egedal Kommune
165	Herlev, Furesø og Gladsaxe Kommuner

Det gælder generelt, at kommunerne opnår den største fleksibilitet i den fremtidige planlægning af busser ved så vidt muligt at lave en ensartet bestilling for flere linjer. Således kan de samme busser benyttes på flere linjer eksempelvis i tilfælde af omlægninger, driftsudvidelser og driftsnedskæringer.

Busstørrelse

Ballerup Kommune skal tage stilling til, om linjerne skal udbydes med busmateriel, der er mindre eller større end de almindelige busser på 12 m., der kører på hovedparten af linjerne i dag.

Movia anbefaler, at linjerne fortsat udbydes med 12 m. busser.

- *Større busser:* Kapacitetsbehovet for større busser er ikke til stede. Busserne kræver særlig kørselstilladelse fra vejmyndigheden og evt. tilpasninger i infrastrukturen.
- *Mindre busser:* Det gælder for alle linjerne, at der vil være tilstrækkelig plads i en 10 m. bus, omend med stående passagerer i myldretiderne. En 10 m. bus vil dog begrænse kommunens handlemuligheder for at lave om på linjerne senere i kontraktperioden, samt begrænse mulighederne for passagervækst.

Der er desuden ikke en nævneværdig miljøfordel ved at køre med en 10 m. bus fremfor en 12 m. bus. Det gælder både det visuelle udtryk, støj og udledning fra drivmidler.

Drivmiddel

Trafikplan 2016-målsætningen om fossilfri busdrift fra 2030 skal primært opnås gennem udbud, og derfor skal Ballerup Kommune fra udbud til udbud afgøre hvilke miljøkrav, der skal indgå i det enkelte udbud.

Fossilfrihed

Såfremt Ballerup Kommune ønsker fossilfrihed på linjerne, vil dette blive stillet som et funktionskrav i udbuddet. Dvs. at operatøren selv vælger, hvilket drivmiddel de vil byde ind med, eksempelvis syntetisk biodiesel (HVO), biogas, brint eller el.

Erfaringer fra tidligere udbud med fossilfri drivmidler peger på, at kommunens tilskudsbehov vil stige med 6-7 %. Dette kan dog variere fra udbud til udbud.

Fossilfrihed kan stilles som krav ved starten af kontraktperioden eller som option, der kan tages på et senere tidspunkt i kontraktperioden. Option om fossilfrihed senere i kontraktperioden vil i praksis betyde, at linjerne udbydes med diesel, der senere kan skiftes ud med syntetisk bio-diesel. Hvis der er forskel i ambitionsniveauet på miljøområdet blandt kommunerne på en linje, udbydes linjen med en option om fossilfrihed.

Nedenstående tabel viser stigningen i tilskudsbehovet og CO₂ reduktionen for Ballerup for de tre omtalte linjer.

Linje	Stigning i tilskudsbehov pr. år (Ballerup Kommune)	Sparet CO₂ (ton) pr. år (Ballerup Kommune)
147, 156, 157	330.000 – 390.000	319,14
155, 165	100.000 – 110.000	82,37
158, 163	60.000 – 80.000	44,98
	490.000 – 580.000	446,49

Busser i Ballerup Kommune, udbudt af Movia, udledte i 2016 i alt 1.117 tons CO₂ på tværs af linjerne – en reduktion på 41% fra 2008. Med fossilfrihed på ovenstående linjer falder udledningen i kommunen til 671 tons, svarende til en reduktion på 65% fra 2008.

Nulemission

Såfremt Ballerup Kommune ønsker yderligere miljøgevinster, kan kørslen udbydes som nulemission. Med de busser, der findes på markedet i dag, vil det i praksis betyde elbusser. Nulemission vil give en større miljøgevinst på støjsiden og for den lokale luftforurening, da der ikke vil være udledning af NO_x og partikler.

Elbusser er væsentligt dyrere i indkøb end almindelige dieselbusser, ligesom infrastrukturen til opladning er forbundet med betydelige omkostninger. For at minimere operatørernes risiko og forlænge afskrivningsperioden til gavn for bustimeprisen, er kontraktperioden for elbusser 10-12 år i stedet for normalt 6-12 år.

For el- og brintbusser gælder desuden, at parterne i A17 forpligter sig til at betale kompensation ved reduktion i antal busser, ligesom det kan være dyrere at anskaffe flere busser ved udvidelser. Formålet er at minimere den risikopræmie operatørerne ellers ville lægge på deres tilbud.

Movia vurderer, at linje 147, 156 og 157 vil være relevante linjer for nulemission. De tre linjer har korte linjeføringer, og kan derfor nøjes med ladeinfrastruktur (to styks) ved en enkelt lokalitet. Ved anvendelse af elbusser kan der være behov for mindre justeringer af køre- og vognløbsplaner.

Ladeinfrastrukturen vil blive sat op på Ballerup St., og blive udbudt separat fra selve kørslen. Movia er i gang med at gennemføre et udbud af en rammeaftale for etablering af ladeinfrastruktur i byrummet, som operatøren kan vælge at udnytte. Movia etablerer i givet fald infrastrukturen, og omkostningerne hertil lægges oven i operatørens pris ved evaluering af tilbudet.

I forbindelse med udbud af nulemissionsdrift i Roskilde Kommune, har Movia fået udarbejdet en analyse af de forventede udgiftsstigninger til drift og ladeinfrastruktur. På baggrund af analysen har Movia estimeret, at kommunens tilskudsbehov stiger med 17% i forhold til et udbud uden krav om fossilfrihed. Movia vurderer, at tilskudsbehovet tilsvarende vil stige med ca. 15-20% ved omstilling til nulemission i Ballerup Kommune.

CO₂ besparelsen vil være den samme som ved fossilfrihed. Nedenstående oversigt viser udgiftsstigninger for linje 147, 156 og 157, hvoraf linje 147 og 157 delvist finansieres af Egedal Kommune. Såfremt Egedal Kommune ikke ønsker at medfinansiere nulemission, kan Ballerup Kommune påtage sig hele udgiften. I så fald vil Ballerup Kommunes tilskudsbehov til linje 147 og 157 stige med 1,1 – 1,5 mio. kr.

Der kan desuden opstå et ønske om nulemission på linje 155 fra Herlev Kommune. I så fald vil Ballerup Kommunes tilskudsbehov stige med 20.000 – 30.000 kr.

Nedenstående tabel viser stigningen i tilskudsbehovet og NO_x- og partikelreduktionen for Ballerup for de tre omtalte linjer.

Linje	Stigning i tilskudsbehov pr. år (Ballerup Kommune)	Sparet NO_x (ton) pr. år (Ballerup Kommune)	Sparet partikeludledning (kg.) pr. år (Ballerup Kommune)
156, 147, 157	850.000 – 1.130.000 kr.	1,35	11

Ballerup Kommune udledte i 2016 i alt 4,80 tons NO_x og 0,029 tons partikler på tværs af linjerne – en reduktion på henholdsvis 72% og 74 % fra 2008. Med nulemission på ovenstående linjer falder kommunens udledning til henholdsvis 3,45 tons og 0,018 tons, svarende til en reduktion på 80% og 84% fra 2008.

Reklamer

Ballerup Kommune skal forholde sig til, om linjerne skal udbydes, så operatørerne har ret til at sælge reklamer på busserne. Udbud med reklamer indebærer, at operatøren har ret til at sælge reklamer, og Movia har option på at ophæve operatørens adgang til at sælge reklamer.

Da buslinjerne i dag kører med reklamer, skal Ballerup Kommune betale en merudgift i forhold til i dag, hvis kommunen ikke ønsker reklamer. Såfremt retten til reklamer ophæves i kontraktperioden, skal kommunerne betale en tilsvarende årlig kompensation.

Linje	Årlig merudgift ved fravalg af reklamer (Ballerup Kommune)
147, 156 og 157	60.000 – 80.000 kr.
155, 158, 163, 165	20.000 – 30.000 kr.

Infotainment

Movia anbefaler, at der tilkøbes infotainment, som viser de kommende stoppesteder og skiftemuligheder på de lokale bybuslinjer.

Infotainment kan bruges til en blanding af trafikinformation (med visning af næste stop, muligheder for skift til andre busser/tog, information om ændringer mm), nyheder, vejrudsigter, reklamer og kommunal information.

Kommunerne får stillet op til 25% af visningstiden til rådighed til visning af egne budskaber. Kommunerne skal selv producere og levere indholdet til kommunal information. Kommunerne vil få mulighed for 150 gratis uploads pr. år.

På buslinjer der kører i flere kommuner, sikrer systemet at kommuneinformation kun vises i rette kommune.

Såfremt kommunerne ønsker at tilkøbe infotainment senere i kontraktperioden, er prisen ca. 50.000 kr. pr. bus ekskl. moms.

Linje	Pris for infotainment pr. år (Ballerup Kommune)
147, 156 og 157	27.000 – 54.000 kr.
155, 165	6.000 – 11.000 kr.